

ЧСУ „ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ“

район Банкя

Утвърждавам:

ЕТИЧЕН КОДЕКС

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност определя стандартите за поведение на работещите и регламентира правилата, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения, както и в ситуация на конфликт на интереси.

Нормите на Етичния кодекс засягат случаите, неуредени от законовата и нормативната база в образователната сфера, в това число и от Правилника за дейността и вътрешния ред на ЧСУ „Цар Симеон Велики“.

ОБХВАТ

Етичният кодекс обхваща цялостната дейност на учениците, учителите и родителите. Той подпомага и допълва личните усилия на всеки и е предпоставка за оптимизиране на учебната дейност и преодоляване на неизбежните междуличностни и колективни напрежения в учебната дейност.

Отговорност на всеки служител е да изпълнява професионалните си задължения и да работи за утвърждаване на високите стандарти и цели на нашето училище.

С приемането на настоящия Етичен кодекс се задължаваме да съблюдаваме неговия регламент със съзнанието за произтичащите от неспазването му последици.

ЦЕЛИ

Етичният кодекс си поставя следните цели:

1. Да представи основните ценности и принципи, които преподаватели и всички ангажирани в образователната сфера следва да спазват в своята практика.
2. Да насърчи училищния персонал в практическата му дейност.
3. Да подпомогне училищната общност при решаването на етични дилеми в съответствие с идеите и целите на настоящия Етичен кодекс.
4. Да очертае моралните задължения и отговорности на всички, ангажирани в образователния процес, към децата, семейството, училището и обществото като цяло.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Педагогическите специалисти на ЧСУ „Цар Симеон Велики” следва да изпълняват своите функции, като се ръководят от основните принципи:

Чл. 1. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. За нормалното израстване на ученика са необходими интегративните усилия на учители, родители и обществени институции.

Чл. 4. Според Конвенцията за правата на детето на всяко дете е гарантирано правото на:

(1) Формиране и свободно изразяване на свои собствени възгледи по всички въпроси, отнасящи се до него, като на тях следва да се придава значение, съответстващо на възрастта и зрелостта на детето (чл. 12);

(2) Свободно изразяване на мнение, включващо търсене, получаване и предаване на информация и идеи от всякакъв вид и независимо от границите в устна, писмена, печатна форма или под формата на изкуство или чрез каквито и да са други информационни средства по избор на детето. Ограничения се налагат при нарушаване правата или репутацията на другите или застрашаване на националната сигурност, обществения ред, общественото здраве и морал (чл. 13);

(3) Свобода на мисълта, съвестта и религията (чл. 14);

(4) Закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание; от всички форми на физическо, психическо или друго насилие, посегателство или злоупотреба (чл. 19);

(5) Подпомагане на неговото физическо, умствено, нравствено и социално развитие (чл. 27);

(6) Закрила от произволна или незаконна намеса в неговия личен живот, семейство, дом или кореспонденция, както и от незаконно посегателство срещу неговата чест и репутация (чл. 16);

(7) Децата с умствени или физически недостатъци имат право на специални грижи и осигуряване според наличните ресурси на подпомагане, отговарящи на състоянието на детето и положението на родителите (чл. 23, ал. 2).

Чл. 5. Всяко дете следва да бъде подпомагано да развива пълния си потенциал.

Чл. 6. За учениците с изяви дарби, следва да се създават предпоставки за надграждане и изява на техните таланти.

Чл. 7. За всяко дете, попаднало в риск, следва да се предприемат незабавни мерки за специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Раздел II

ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

- Чл. 8. Педагогическата практика следва да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
- Чл. 9. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.
- Чл. 10. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.
- Чл. 11. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира емоционалното, интелектуалното и физическото развитие на детето.
- Чл. 12. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение.
- Чл. 13. Да се осигуряват на децата със специални образователни потребности равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- Чл. 14. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.
- Чл. 15. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- Чл. 16. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално.
- Чл. 17. При съмнение за малтретиране незабавно да се уведомява Екипа за подкрепа на личностно развитие, органите за закрила на детето и да се проследява дали са предприети необходимите мерки.
- Чл. 18. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на адекватни действия за закрила на детето.
- Чл. 19. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно да се информират съответните органи.

Раздел III

ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

- Чл. 20. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
- Чл. 21. Уважаване на правото на семейството да взема решения за своите деца.
- Чл. 22. Подпомагане на семейството при отглеждането и възпитаването на децата.
- Чл. 23. Информиране на семейството за начините, по които се работи с детето, за всички решения, отнасящи се до детето, съгласно Правилника на ЧСУ „Цар Симеон Велики“.
- Чл. 24. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява участие в проекти, които по някакъв начин

могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 25. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл. 26. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правата на семейството. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 27. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 28. В случаите на конфликт между членовете на семейството, следва да се работи открито, споделяйки наблюденията за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение. Професионалната етика налага да не се заема страна в конфликта.

Раздел IV

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 29. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 30. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието на детето и закрилата на правата му.

Чл. 31. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, авторитета на колегите и проява на нетърпимост към подобни действия в случаите на:

- (1) Неформален контакт с ученици;
- (2) Неформален контакт с родители;
- (3) Родителски срещи;
- (4) Комуникация с лица, пряко и непряко свързани с училището.

Чл. 32. Общуването между колеги в сферата на учебно-възпитателния процес, по време на работа или почивка, устно или писмено, следва да се придържа към нормите, заложи в Етичния кодекс, съгласно раздел IV.

Раздел V

ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 33. Недопустимо е да се предлагат услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 34. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 35. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 36. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 37. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VI

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ – ОБЩИНА, РУО, МОН

Чл. 38. Служителите извършват своята дейност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

Чл. 39. Служителите са длъжни да подават изискваната информация законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

Чл. 40. Служителите отговарят на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълняват. При необходимост те пренасочват въпросите към други свои колеги, притежаващи съответната компетентност.

Раздел VII

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 41. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 42. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 43. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при настъпили повреди и загуби.

Чл. 44. Служителят, в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 45. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 46. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 47. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

Раздел VIII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 48. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

- (1) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда;
- (2) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт да информира веднага ръководителя си;
- (3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси;
- (4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси, само съобразно нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за конфликта.

Раздел IX

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 49. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика в състав от 5 члена.

- (1) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.
- (2) Членовете на комисията се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.
- (3) При напускане на неин член, комисията трябва да бъде попълнена в едномесечен срок.

Чл. 50. Комисията по етика:

- (1) Разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
- (2) Дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс;
- (3) Комисията по етика приема правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 51. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 52. Комисията работи в следните срокове:

- (1) Разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им;

(2) При установено неспазване на Етичния кодекс, комисията предлага на директора налагане на санкция в съответствие с действащото законодателство.

Чл. 53. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчети дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

Чл. 54. Етичната комисия има правото периодично да отправя препоръки към всички служители на ЧСУ „Цар Симеон Велики”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите. Спазването на етичните правила е гаранция за нормалния учебно-възпитателен процес и защита от неоснователни обвинения.

Чрез спазването на правилата, заложи в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за нравственото формиране на всеки ученик, за поддържането на благоприятна атмосфера за работа, както и за утвърждаване на положителния образ на училището.

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на развитие и обогатяване.

КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Раздел I ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник урежда правилата, реда и начина на работа на създадената при условията на Чл. 49 от Етичния кодекс в ЧСУ „Симеон Велики”, Комисия по етика за предприемане на последващи мерки при наблюдение, установяване и сигнализиране на нарушенията.

Чл. 2. Членовете на Комисията по етика се избират за срок от три години на заседание на Педагогическия съвет на ЧСУ „Симеон Велики”, а нейният състав и председател се утвърждават със заповед на директора на училището.

Чл. 3. Всички членове на Комисията по етика имат равни права и право на един глас при вземане на решения. Председателят на Комисията по етика е със статут на неин член.

Чл. 4. Комисията по етика се свиква от нейния председател на редовни заседания веднъж на всеки три месеца.

Чл. 5. При постъпил сигнал за извършено нарушение на правилата на Етичния кодекс, председателят на Комисията по етика свиква нейните членове на извънредно заседание в срок до седем дни от датата на постъпване на сигнала.

Чл. 6. Комисията по етика взема решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1 гласа.

Чл. 7. За всички проведени заседания от Комисията по етика се води протокол.

Раздел II РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

Чл. 8. Под „нарушение на правилата” на Етичния кодекс на ЧСУ „Симеон Велики” се разбират следните прояви:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните правилници и распоредби;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица;
- проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;

- прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

Чл. 9. Наблюдението и установяването на посочените в Чл. 8., нарушения на Етичния кодекс в ЧСУ „Симеон Велики”, се извършват по две направления:

- вътрешно – от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

Чл. 10. Сигналите за извършени нарушения се приемат в училището и се регистрират във входящ дневник. Постъпилите сигнали се предават незабавно на председателя на Комисията по етика за предприемане на по-нататъшни действия. Анонимни сигнали не се разглеждат от Комисията по етика.

Чл. 11. Комисията по етика разглежда регистрираните сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

Чл. 12. При необходимост от събиране на допълнителни данни и доказателства, Комисията по етика извършва проверка и провежда разговор със свидетели на нарушението.

Чл. 13. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

Чл. 14. При установено неспазване на Етичния кодекс, комисията изготвя мотивирано предложение до директора на училището за налагане на санкция в съответствие с действащото законодателство.

Чл. 15. Комисията по етика отчита дейността си веднъж годишно пред Педагогическия съвет на ЧСУ „Симеон Велики”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ:

§ 1. Настоящият Правилник за дейността на Комисията по етика е утвърден на заседание на Педагогическия съвет на ЧСУ „Симеон Велики”, проведено на ..... 2016 г.

§ 2. За всички неуредени въпроси се прилага действащият Етичен кодекс на ЧСУ „Симеон Велики”.